

Czwartek, 13 marca 2008 r.

- I. mając na uwadze, że brak woli politycznej, aby przekształcić kodeks we wspólne stanowisko pozostaje w sprzeczności z wiodącą rolą Unii Europejskiej i jej państw członkowskich w zakresie wspierania instrumentów prawnych mających na celu kontrolę całego publicznego i prywatnego wywozu broni na skalę międzynarodową, w szczególności traktatu o handlu bronią,
  1. biorąc pod uwagę dziesiątą rocznicę kodeksu, ubolewa nad obecnym politycznym impasem w zakresie przyjęcia tego wspólnego stanowiska;
  2. nalega, aby prezydencja słoweńska uczyniła z przyjęcia tego wspólnego stanowiska stały punkt obrad na każdym posiedzeniu Rady ds. Ogólnych dopóki sprawa ta nie zostanie rozstrzygnięta;
  3. wzywa państwa członkowskie sprzeciwiające się prawnie wiążącemu kodeksowi postępowania do ponownego rozważenia stanowiska w tej sprawie;
  4. wyraża przekonanie, że wkład UE w prace nad wiążącym na szczeblu międzynarodowym traktatem o handlu bronią zyska na wiarygodności, gdy tylko jej własny system kontroli broni stanie się prawnie wiążący;
  5. wyraża również przekonanie, że wraz z przyjęciem wspólnego stanowiska należy jednocześnie podjąć działania mające na celu między innymi:
    - a) zapobieżenie nieodpowiedzialnemu wywozowi broni poprzez ścisłe stosowanie kryteriów kodeksu, zarówno w odniesieniu do przedsiębiorstw, jak i krajowych sił zbrojnych;
    - b) usprawnienie i stosowanie kontroli pośrednictwa, a także zapobieganie nielegalnemu handlowi bronią prowadzonemu drogą powietrzną i morską;
    - c) zapewnienie szybkiego dochodzenia w sprawie niedawnych zarzutów dotyczących domniemych przypadków naruszania embarga na dostawy broni;
    - d) zapobieżenie wyprzedawaniu prywatnym pośrednikom, a następnie wywozowi broni zebranej w ramach operacji EPBiO i reformy sektora bezpieczeństwa oraz innych inicjatyw UE;
    - e) poprawę przejrzystości i jakości danych dostarczanych przez państwa członkowskie w ramach rocznego sprawozdania w sprawie kodeksu;
  6. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz wszystkim rządów i parlamentom krajowym państw członkowskich.

---

## Szczególna sytuacja kobiet w więzieniach oraz wpływ uwięzienia rodziców na życie społeczne i rodzinne

P6\_TA(2008)0102

### Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 marca 2008 r. w sprawie szczególnej sytuacji kobiet w więzieniach oraz wpływu pobytu rodziców w więzieniu na życie społeczne i rodzinne (2007/2116(INI))

(2009/C 66 E/09)

*Parlament Europejski,*

— uwzględniając art. 6 i 7 TUE i art. 4 nowej Karty Praw Podstawowych UE, podpisanej 12 grudnia 2007 r., <sup>(1)</sup> dotyczącej ochrony praw człowieka,

---

<sup>(1)</sup> Dz.U. C 303 z 14.12.2007, s. 1.

Czwartek, 13 marca 2008 r.

- uwzględniając Powszechną Deklarację Praw Człowieka, w szczególności jej art. 5, Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych, w szczególności jego art. 7, europejską Konwencję w sprawie zapobiegania torturom oraz innemu okrutnemu, niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu z 1987 r. (Europejska Konwencja w sprawie zapobiegania torturom) i jej protokół dodatkowy w sprawie ustanowienia systemu regularnych wizyt przeprowadzanych przez niezależne organy międzynarodowe i krajowe w miejscach zatrzymań,
  - uwzględniając art. 3 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, jej protokoły oraz orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka,
  - uwzględniając wymienioną Konwencję w sprawie zapobiegania torturom, która ustanowiła Europejski Komitet do Spraw Zapobiegania Torturom oraz Niehumanitarnemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu przy Radzie Europy, jak również sprawozdania tego Komitetu,
  - uwzględniając wzorcowe reguły minimum ONZ postępowania z więźniami z 1957 r. oraz deklaracje i zasady przyjęte w tym zakresie przez Zgromadzenie Ogólne ONZ,
  - uwzględniając Konwencję o prawach dziecka ONZ przyjętą w dniu 20 listopada 1989 r.,
  - uwzględniając rezolucje i zalecenia przyjęte przez Komitet Ministrów Rady Europy, a w szczególności rezolucję (73)5 w sprawie wzorcowych reguł minimum postępowania z więźniami, zalecenie R(87)3 w sprawie europejskich reguł więziennych i zalecenie R(2006)2 w sprawie europejskich reguł więziennych,
  - uwzględniając zalecenia przyjęte przez Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy, a w szczególności zalecenie R(2006)1747 dotyczące ustanowienia europejskiej karty więziennej oraz zalecenie R(2000)1469 w sprawie matek i niemowląt w więzieniach,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 maja 1989 r. w sprawie kobiet i dzieci w więzieniach <sup>(1)</sup>, swoją rezolucję z dnia 18 stycznia 1996 r. w sprawie złych warunków panujących w więzieniach Unii Europejskiej <sup>(2)</sup>, swoją rezolucję z dnia 17 grudnia 1998 r. w sprawie warunków więziennych w Unii Europejskiej: ulepszeń i kar zastępczych <sup>(3)</sup> oraz swoje zalecenie dla Rady z dnia 9 marca 2004 r. w sprawie praw więźniów w Unii Europejskiej <sup>(4)</sup>,
  - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A6-0033/2008),
- A. mając na uwadze, że w myśl konwencji międzynarodowych <sup>(5)</sup> i europejskich wszystkie osoby przebywające w więzieniach powinny być traktowane zgodnie z prawami człowieka, a warunki panujące w więzieniach powinny być zgodne z zasadami godności ludzkiej, niedyskryminacji oraz poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, a także podlegać regularnej ocenie ze strony niezależnych organów,
- B. mając na uwadze, że szczególne potrzeby i położenie kobiet przebywających w więzieniach powinny być uwzględniane w orzeczeniach sądowych, w przepisach prawa karnego i przez zakłady penitencjarne państw członkowskich,
- C. mając na uwadze, że należy wprowadzić konkretne i przystosowane do specyficznych potrzeb kobiet środki, a w szczególności kary alternatywne,

<sup>(1)</sup> Dz.U. C 158 z 26.6.1989, s. 511

<sup>(2)</sup> Dz.U. C 32 z 5.2.1996, s. 102.

<sup>(3)</sup> Dz.U. C 98 z 9.4.1999, s. 299.

<sup>(4)</sup> Dz.U. C 102 E z 28.4.2004, s. 154.

<sup>(5)</sup> Art. 1, 3, 5 i 12 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka i pierwsza podstawowa zasada dotycząca postępowania z więźniami, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w załączniku do jego rezolucji 45/111 z dnia 14 grudnia 1990 r.

Czwartek, 13 marca 2008 r.

- D. uważa ponadto, że kobietom w ciąży powinno się zapewnić wsparcie i informacje, które mogłyby im pomóc w lepszym przeżyciu okresu ciąży i macierzyństwa, a zwłaszcza zrównoważone posiłki, odpowiednie warunki higieniczne, świeże powietrze, aktywność fizyczną oraz opiekę prenatalną i poporodową,
- E. mając na uwadze, że wszyscy więźniowie, mężczyźni i kobiety, powinni mieć równy dostęp do opieki zdrowotnej, lecz że w polityce penitencjarnej należy zwrócić szczególną uwagę na profilaktykę, monitorowanie i leczenie zarówno pod względem fizycznym, jak i psychicznym problemów zdrowotnych typowych dla kobiet,
- F. mając na uwadze, że zdrowie psychiczne i fizyczne matki jest nierozdzielnie związane ze zdrowiem dziecka,
- G. mając na uwadze, że duża liczba kobiet przebywających w więzieniach cierpi lub cierpiała na uzależnienie od narkotyków lub innych substancji, co może być przyczyną zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania, które wymagają leczenia medycznego oraz właściwego wsparcia społecznego i psychologicznego w ramach powszechnej penitencjarnej polityki zdrowotnej,
- H. mając na uwadze, że dziś powszechnie wiadomo, że kobiety przebywające w więzieniach były w przeszłości ofiarami przemocy, wykorzystywania seksualnego, przemocy w rodzinie i ze strony partnera, że są w większości uzależnione materialnie i psychicznie; oraz że okoliczności te są bezpośrednio związane z ich kryminalną przeszłością i z następstwami fizycznymi i psychologicznymi, jak na przykład stres pourazowy,
- I. mając na uwadze, że służby więzienne powinny zostać odpowiednio przeszkolone i uwrażliwione na konieczność uwzględnienia wymiaru równości kobiet i mężczyzn oraz szczególnych potrzeb i sytuacji kobiet przebywających w więzieniach; mając na uwadze, że należałoby poświęcać szczególną uwagę najbardziej bezbronny z nich, tj. nieletnim dziewczętom i kobietom niepełnosprawnym,
- J. mając na uwadze, że utrzymanie więzi rodzinnych jest istotnym sposobem na zapobieganie recydywie i na reintegrację społeczną, a także prawem wszystkich więźniów, ich dzieci i innych członków rodziny oraz że korzystanie z tego prawa jest często dla kobiet szczególnie skomplikowane ze względu na rzadkość i geograficzne oddalenie kobiecych zakładów karnych,
- K. mając na uwadze, że nadrzędne dobro dziecka powinno być zawsze brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o odseparowaniu lub pozostawieniu go przy osadzonym w więzieniu rodzicu, gwarantując przy tym korzystanie z praw rodzicielskich drugiemu rodzicowi oraz odpowiednie postępowanie pozwalające na utrzymanie więzów rodzinnych z pozostałymi członkami rodziny (rodzeństwo, babcie i dziadkowie oraz dalsza rodzina),
- L. mając na uwadze, że państwa będące stronami wyżej wymienionej Konwencji o prawach dziecka oraz innych narzędzi międzynarodowych zobowiązały się zapewnić wszystkim dzieciom, bez stosowania jakiegokolwiek formy dyskryminacji i niezależnie od statusu prawnego ich rodziców, wszystkie prawa przewidziane w tejże konwencji, a w szczególności prawo do odpowiedniej opieki zdrowotnej, do rozrywki i do oświaty, oraz że zobowiązanie to powinno być przestrzegane także w przypadku dzieci przebywających z rodzicami osadzonymi w więzieniach,
- M. mając na uwadze, że poza karaniem czynu bezprawnego rola zakładów penitencjarnych powinna również polegać na reintegracji społecznej i zawodowej, ze względu na sytuacje wykluczenia społecznego i ubóstwa, którymi cechuje się niejednokrotnie przeszłość wielu więźniów — kobiet i mężczyzn,
- N. mając na uwadze, że znaczna liczba kobiet przebywających w więzieniu jest stroną w trwających procesach sądowych (postępowanie w sprawie zaniedbania, czasowego pozbawienia opieki lub adopcji nieletnich, rozwody lub separacje, eksmisje itp.), które w momencie uwięzienia pozostają w zawieszeniu, co stawia je w trudnym położeniu i powoduje trwały stan stresu i niepewności,

Czwartek, 13 marca 2008 r.

- O. mając na uwadze, że osoby skazane często nie wiedzą o istniejącej pomocy socjalnej oraz że w wielu przypadkach całkowity brak, utrata lub utrata ważności posiadanych przez nie dokumentów (dokument tożsamości, książeczka ubezpieczeniowa, książeczka rodzinna itp.) uniemożliwia im w praktyce korzystanie z praw przysługujących każdemu obywatelowi państwa członkowskiego,
- P. mając na uwadze, że równy dostęp więźniów, mężczyzn i kobiet, do pracy, kształcenia zawodowego i rozrywki podczas ich pobytu w więzieniu ma zasadnicze znaczenie dla ich równowagi psychicznej oraz ich reintegracji ze społeczeństwem i światem pracy,
- Q. mając na uwadze, że dostępna oferta edukacyjna, w zakresie szkoleń, zatrudnienia, rozrywki i rozwoju osobistego, mimo że jest bardzo szeroka, nie jest sama w sobie wystarczająca, gdyż konieczne jest opracowanie programów wsparcia ułatwiających osadzonym (mężczyznom i kobietom) zaangażowanie w planowanie i przygotowanie ich stopniowej resocjalizacji,
- R. mając na uwadze, że kobiety przebywające w więzieniach powinny mieć możliwość wolnego od jakiegokolwiek formy dyskryminacji dostępu do płatnej pracy, jak również do zróżnicowanych i dostosowanych do potrzeb rynku pracy środków kształcenia zawodowego i obywatelskiego sprzyjających ich reintegracji po odbyciu kary,
- S. mając na uwadze, że powodzenie reintegracji społecznej więźniów — mężczyzn i kobiet, jak również zapobieganie recydywie zależą od jakości ram, jakimi zostaną objęci podczas ich pobytu w więzieniu, a w szczególności od partnerstw ustanowionych z przedsiębiorstwami i organizacjami pomocy społecznej oraz od wsparcia i pomocy społeczno-zawodowej oferowanych po odbyciu kary,
- T. mając na uwadze, że istnieje pilne zapotrzebowanie na wprowadzenie uwzględniających kategorię płci, wszechstronnych, jasnych oraz aktualnych danych i statystyk,

#### **Warunki panujące w więzieniach**

1. zachęca państwa członkowskie, aby zainwestowały dostateczne środki w modernizację i adaptację swoich infrastruktur penitencjarnych oraz aby wdrożyły wyżej wymienione zalecenie R(2006) 2 Rady Europy w celu zapewnienia więźniom warunków zgodnych z poczuciem ludzkiej godności i prawami podstawowymi, zwłaszcza w zakresie zakwaterowania, ochrony zdrowia, higieny, wyżywienia, wentylacji i oświetlenia;
2. ponawia wnioski do Komisji i Rady o przyjęcie decyzji ramowej w sprawie minimalnych norm ochrony praw więźniów na podstawie art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej (zgodnie z zaleceniem Rady Europy zawartym w wymienionym zaleceniu R(2006) 2 ) i zwraca się do Rady, aby upowszechniła i poparła wdrożenie reguł więziennych Rady Europy w celu większej harmonizacji warunków więziennych w Europie, a zwłaszcza w celu uwzględnienia odrębnych potrzeb kobiet, oraz jasnego określenia praw i obowiązków osadzonych — mężczyzn i kobiet;
3. zwraca się do Komisji o włączenie do jej rocznego sprawozdania na temat praw człowieka oceny przestrzegania praw podstawowych w odniesieniu do więźniów — mężczyzn i kobiet, oraz specjalnych warunków więziennych przewidzianych w stosunku do kobiet;
4. wzywa państwa członkowskie i kraje kandydujące do członkostwa do ratyfikacji protokołu dodatkowego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur ustanawiającego niezależny system wizyt w miejscach zatrzymań i zwraca się do Rady i Komisji, aby poparły ratyfikację tej konwencji i protokołu do niej w ramach polityki zewnętrznej Unii Europejskiej;
5. przypomina, że zgodność zarządzania zakładami karnymi z krajowymi i międzynarodowymi normami prawnymi powinna być ustalana za pośrednictwem regularnych inspekcji właściwych władz;
6. występuje do państw członkowskich o przyjęcie środków koniecznych do zapewnienia porządku w zakładach penitencjarnych oraz zapewnienia bezpieczeństwa personelowi i wszystkim skazanym poprzez wyeliminowanie aktów przemocy i molestowania, na które szczególnie narażone są kobiety oraz osoby wywodzące się z mniejszości etnicznych lub społecznych,

Czwartek, 13 marca 2008 r.

7. zwraca się do każdego państwa członkowskiego o ułatwienie osadzonym kobietom dostępu do programów profilaktycznych prowadzonych zwykle wśród ludności, jak na przykład kampanie na rzecz wczesnego wykrywania raka piersi i szyjki macicy, oraz o zapewnienie, na takich samych warunkach, dostępu do krajowych programów planowania rodziny;

8. przypomina o specyficznym charakterze więzień dla kobiet i nalega na stworzenie struktur bezpieczeństwa i reintegracji z myślą o kobietach; przypomina ponadto, że dla kobiet wykorzystywanych, wyzyskiwanych i wykluczonych duże znaczenie mają działania mające na celu reintegrację w sprzyjającym środowisku dostosowanym do ich potrzeb;

9. występuje do państw członkowskich o włączenie wymiaru równości kobiet i mężczyzn do ich polityki penitencjarnej i ich zakładów karnych oraz o uwzględnienie w większym stopniu specyfiki kobiecej oraz niejednokrotnie traumatycznej przeszłości przebywających w więzieniu kobiet, w szczególności poprzez odpowiednie uwrażliwienie i przeszkolenie personelu medycznego i więziennego pod kątem podstawowych wartości:

- a) uwzględnienie kategorii płci podczas gromadzenia danych w tych dziedzinach, w których jest to możliwe, tak aby wykrywać problemy i potrzeby kobiet;
- b) utworzenie w każdym państwie stałej komisji ds. badań i metod mediacji w celu sprawowania skutecznej kontroli warunków więziennych, co pozwoli na wykrycie i wyeliminowanie elementów dyskryminujących, które dotyczą kobiet w systemie penitencjarnym;
- c) poruszanie potrzeb kobiet przebywających w więzieniu i wychodzących z więzienia w debatach lokalnych, regionalnych i krajowych, aby zachęcić do podejmowania pozytywnych działań, jeśli chodzi o opiekę społeczną, zakwaterowanie, szkolenia itd.;
- d) zatrudnianie przeważnie żeńskiego personelu oraz żeńskiego personelu medycznego w zakładach karnych dla kobiet.

10. apeluje do państw członkowskich o zapewnienie kobietom równego i niedyskryminacyjnego dostępu do wszelkiego rodzaju świadczeń opieki zdrowotnej, których jakość powinna odpowiadać jakości świadczeń udzielanych reszcie społeczeństwa, w celu zapobiegania i skutecznego leczenia typowo kobiecych chorób;

11. przypomina o konieczności podjęcia działań na rzecz uwzględniania w większym stopniu odmiennych potrzeb osadzonych kobiet w zakresie higieny w odniesieniu do infrastruktury penitencjarnych i niezbędnych materiałów higienicznych;

12. zwraca się do państw członkowskich o przyjęcie globalnego podejścia do penitencjarnej polityki zdrowotnej zmierzającej do wykrywania i leczenia już od momentu osadzenia w zakładzie karnym zaburzeń fizycznych i psychicznych, a także udzielenie pomocy lekarskiej i psychologicznej wszystkim więźniom — mężczyznom i kobietom, cierpiącym na uzależnienia, przy poszanowaniu jednakże specyfiki sytuacji kobiet;

13. wzywa państwa członkowskie do podjęcia wszelkich koniecznych środków mających na celu zapewnienie wsparcia psychologicznego wszystkim osadzonym kobietom, w szczególności tym, które doznały przemocy lub maltretowania, jak również matkom samotnie wychowującym dzieci i niepełnoletnim przestępczyniom, dla zapewnienia im lepszej ochrony i poprawienia ich relacji rodzinnych i społecznych, a tym samym zwiększenia szansy na ich resocjalizację; zaleca szkolenia i uświadamianie pracowników placówek penitencjarnych na szczególną wrażliwość tych osadzonych;

14. zaleca, aby odbywanie kary więzienia przez kobiety w ciąży i matki opiekujące się małymi dziećmi było rozważane tylko w ostateczności i aby w tym ekstremalnym przypadku mogły być umieszczane w większej celi, w miarę możliwości jednoosobowej, oraz aby poświęcano im szczególną uwagę, zwłaszcza w zakresie żywienia i higieny; uważa ponadto, że kobietom w ciąży powinno się zapewnić taką samą opiekę przedporodową i poporodową oraz kursy edukacji rodzicielskiej jak to ma miejsce poza więzieniem;

Czwartek, 13 marca 2008 r.

15. zwraca uwagę na fakt, że kiedy poród odbywa się w więzieniu, zazwyczaj oddziela się dziecko od matki w ciągu dwudziestu czterech do siedemdziesięciu dwóch godzin od narodzin, dlatego też z zadowoleniem przyjmie jakiegokolwiek alternatywne rozwiązanie ze strony Komisji i państw członkowskich;
16. podkreśla, że konieczne jest, by wymiar sprawiedliwości czuwał nad przestrzeganiem praw dziecka podczas rozpatrywania kwestii związanych z pozbawieniem wolności jego matki;
17. zwraca się do państw członkowskich o pełne poszanowanie dla różnorodności orientacji seksualnych, jak również dla różnych form życia rodzinnego, które nie naruszają prawa;
18. podkreśla konieczność położenia kresu osadzaniu dziewcząt i chłopców w wieku 18 lat i młodszych w więzieniach dla dorosłych;

### ***Utrzymywanie więzi rodzinnych i stosunków społecznych***

19. zaleca częstsze stosowanie kar zastępczych zamiast kary więzienia, takich jak alternatywy przyjęte w społeczeństwie, zwłaszcza w przypadku matek, gdyż przewidziana kara i zagrożenie bezpieczeństwa publicznego są niskie, natomiast ich uwięzienie może prowadzić do poważnego zakłócenia życia rodzinnego, w szczególności gdy wychowują one samotnie swoje dzieci lub gdy dzieci są małe lub jeśli spada na nie odpowiedzialność za opiekę nad osobami zależnymi od nich lub niepełnosprawnymi; przypomina, że organy sądowe powinny przy ustalaniu kary brać pod uwagę te elementy, a zwłaszcza nadrzędny interes dziecka, którego rodzic jest sądzony; zaleca jednocześnie rozważenie możliwości, aby także osadzeni mężczyźni, którzy sprawują bezpośrednią opiekę nad nieletnimi dziećmi lub innymi członkami rodziny, mogli korzystać z podobnych rozwiązań jak te zaprojektowane dla matek;
20. podkreśla, że następstwa dla zdrowia kobiet w ciąży przebywających w więzieniu wynikające z odosobnienia i cierpienia mogą również być negatywne, lub wręcz groźne w skutkach dla dziecka i konsekwencje te należy wziąć poważnie pod uwagę podczas podejmowania decyzji o pozbawieniu wolności;
21. nalega ponadto na konieczność zasięgnięcia przez administrację sądową informacji o istnieniu dzieci przed podjęciem decyzji o zastosowaniu tymczasowego aresztu lub podczas wydawania wyroku oraz upewniania się, czy podjęto odpowiednie środki w celu pełnego przestrzegania ich praw;
22. zwraca się do państw członkowskich o zapewnienie powstania zakładów karnych dla kobiet i o lepsze ich rozmieszczenie na ich terytorium, tak aby ułatwić przebywającym w nich kobietom utrzymywanie więzi rodzinnych wraz z możliwością uczestnictwa w praktykach religijnych;
23. zaleca państwom członkowskim, aby zachęcały zakłady karne do wprowadzenia elastycznych reguł w zakresie warunków, częstotliwości, czasu trwania i godzin odwiedzin, na które powinno się zezwolić członkom rodziny, przyjaciółom i osobom trzecim;
24. występuje do państw członkowskich o ułatwienie kontaktów rodzinnych, a zwłaszcza stosunków przebywających w więzieniu rodziców z ich dziećmi, pod warunkiem że nie jest to wbrew interesowi dziecka, poprzez przygotowanie na ich przyjęcie struktur, których atmosfera różniłaby się od atmosfery środowiska więziennego i które stworzą warunki do wspólnych zajęć oraz odpowiedniego kontaktu uczuciowego;
25. zwraca się do państw członkowskich, aby spełniły swoje międzynarodowe zobowiązania i zapewniły równe prawa i traktowanie dzieci mieszkających z rodzicami osadzonymi w więzieniach oraz aby stworzyły warunki bytowe dostosowane do ich potrzeb w niezależnych i w miarę możliwości odseparowanych od środowiska więziennego oddziałach, poprzez umieszczanie dzieci w lokalnych żłobkach i szkołach, poprzez elastyczny i otwarty program wyjść pod opieką bliższych i dalszych członków rodziny lub personelu stowarzyszeń ochrony praw dziecka i umożliwiające ich prawidłowy rozwój fizyczny, umysłowy, moralny i społeczny; zaleca więc ułatwienie drugiemu rodzicowi, w przypadku gdy nieletnie dzieci znajdują się w więzieniu, możliwości sprawowania władzy rodzicielskiej;

Czwartek, 13 marca 2008 r.

26. ubolewa nad tym, że wiele kobiet przebywających w więzieniach jest samotnymi matkami, które tracą kontakt z dziećmi, często na zawsze; zwraca się do Komisji i państw członkowskich o przygotowanie i wdrożenie alternatywnych strategii politycznych pozwalających uniknąć całkowitej separacji;
27. zwraca się do państw członkowskich o zagwarantowanie bezpłatnej pomocy prawnej osadzonym w kwestiach dotyczących ich sytuacji, a w przypadku kobiet w kwestiach dotyczących prawa rodzinnego, tak aby rozwiązać problemy związane z opieką nad dziećmi, adopcją, separacją, przemocą domową itd.;
28. zaleca opracowanie kampanii informacyjnych na temat lokalnej opieki społecznej, jak również stałych procedur aktualizacji dokumentów administracyjnych dotyczących sytuacji osobistej, rodzinnej i ubezpieczenia, które umożliwią osadzonym kobietom pełne korzystanie z przysługujących im praw obywatelskich;
29. występuje do państw członkowskich o wprowadzenie środków wsparcia psychospołecznego w celu lepszego przygotowania rozłąki dziecka z matką przebywającą w więzieniu oraz złagodzenia jej negatywnych skutków;

### **Reintegracja społeczna i zawodowa**

30. zaleca państwom członkowskim przyjęcie środków koniecznych do zaoferowania wszystkim więźniom, mężczyznom i kobietom, możliwości odpowiednio płatnej i zróżnicowanej pracy, wolnej od wszelkiej segregacji płciowej czy innego rodzaju dyskryminacji, oraz stworzenie w tym celu partnerstw z przedsiębiorstwami;
31. występuje do państw członkowskich o zwiększenie — m.in. poprzez wykorzystanie wspólnotowych instrumentów finansowych z zakresu zatrudnienia i integracji społecznej, takich jak Europejski Fundusz Społeczny czy PROGRESS — inwestycji na rzecz rozwoju w ramach zakładów karnych programów uczenia się przez całe życie i kształcenia zawodowego dostosowanych do potrzeb rynku pracy i pozwalających na uzyskanie dyplomu;
32. podkreśla, że programy te powinny obejmować kursy językowe, w tym również naukę języka kraju osadzenia (lub przynajmniej jednego z języków) w przypadku obcokrajowców (mężczyzn i kobiet) przebywających w więzieniu, kursy komputerowe oraz kursy postaw społecznych i zawodowych;
33. podkreśla podstawową rolę organizacji pozarządowych w dziedzinie reintegracji społecznej i zawodowej skazanych, a w szczególności kobiet, i w związku z tym występuje do państw członkowskich o sprzyjanie rozwojowi działalności tych organizacji w środowisku więziennym, zwłaszcza poprzez zwiększenie przyznawanych im środków, złagodzenie warunków dostępu ich członków do zakładów karnych oraz uwzględnienie personelu więziennego na potrzebę dobrej współpracy z tymi podmiotami;
34. uważa, że poza przypadkami poważnego zagrożenia bezpieczeństwa publicznego oraz ciężkich kar, częstsze stosowanie systemu probacji, pozwalającego osadzonym (mężczyznom i kobietom) pracować lub uczestniczyć w szkoleniu zawodowym poza zakładem karnym, mogłoby ułatwić ich reintegrację społeczną i zawodową;
35. podkreśla, że warunki pracy skazanych (mężczyzn i kobiet), a w szczególności kobiet w ciąży lub w połogu, powinny być zgodne z prawodawstwem krajowym i wspólnotowym i podlegać regularnej kontroli właściwych władz;
36. podkreśla konieczność wspierania zaangażowania skazanych mężczyzn i kobiet w dążenie do zatrudnienia i reintegracji społecznej m.in. poprzez dokonywanie bilansu ich sytuacji osobistej i zapewnianie rocznej oceny tego zaangażowania;
37. uważa, że priorytetowym celem jest powołanie do istnienia w każdej placówce więziennej — indywidualnych programów terapeutycznych i wsparcia dostępnych dla wszystkich osadzonych, mężczyzn i kobiet, którzy wyrażą dobrą wolną chęć uczestnictwa, w celu przygotowania, realizacji i ukończenia projektów indywidualnego rozwoju i resocjalizacji, które będą kontynuowane także po wyjściu z więzienia;

Czwartek, 13 marca 2008 r.

38. przypomina o konieczności stosowania, w okresie pobytu w więzieniu i po jego zakończeniu, środków z zakresu pomocy społecznej, zmierzających do przygotowania i pomocy osadzonej osobie w staraniach o reintegrację, a w szczególności w poszukiwaniu mieszkania i zatrudnienia, w celu uniknięcia sytuacji wykluczenia społecznego i recydywy;

39. podkreśla znaczenie utrzymywania i wspierania kontaktów skazanych kobiet i mężczyzn ze światem zewnętrznym, zwłaszcza poprzez ich dostęp do prasy i środków przekazu, oraz ich kontaktów z jednostkami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami kulturalnymi, artystycznymi lub innymi stowarzyszeniami zatwierdzonymi przez organy więzienne;

40. przypomina, że regularny dostęp wszystkich skazanych do zajęć sportowych i rekreacyjnych, jak również do ofert kształcenia artystycznego lub kulturalnego, jest niezwykle istotny dla zachowania ich równowagi psychicznej i zwiększa ich szanse na reintegrację społeczną;

41. występuje do Komisji o poświęcenie szczególnej uwagi więźniom w ramach programu działania na rzecz zwalczania wykluczenia społecznego;

42. zaleca państwom członkowskim, by poświęciły szczególną uwagę skazanym mężczyznom i kobietom, o obcym obywatelstwie, zwłaszcza na poziomie różnic językowych i kulturowych, oraz by ułatwiły utrzymywanie kontaktów z ich krewnymi, jak również kontakty z personelem konsularnym ich kraju oraz by zapewniły dostęp do zasobów i programów więziennych, jak również do informacji, które są oni w stanie zrozumieć; zaleca im również uwzględnienie specyficznych problemów cudzoziemek w planowaniu zajęć w więzieniach, szkolenia dla personelu w zakresie pracy w wielokulturowym środowisku w więzieniu i poza nim i ustanowienia mediatorów w więzieniu i poza nim;

43. występuje do państw członkowskich o przyjęcie, w ramach ułatwiania reintegracji społecznej i zawodowej, środków koniecznych do włączenia do ich krajowego ustawodawstwa przepisów, które będą sprzyjały zatrudnianiu byłych więźniarek, a w szczególności kobiet samotnie wychowujących dzieci i nieletnich przestępczyń, zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym;

44. zachęca państwa członkowskie do wymiany informacji i dobrych praktyk w zakresie warunków więziennych, szczególnie w odniesieniu do kobiet, oraz w dziedzinie skuteczności środków kształcenia zawodowego i reintegracji społecznej; uważa w związku z tym za istotne pobudzenie i finansowanie udziału władz i bezpośrednich zainteresowanych w tworzeniu nowoczesnych programów i dobrych praktyk, jak również w kongresach i debatach krajowych i międzynarodowych, które mogą być inspirującym elementem prowokującym do pozytywnej współpracy;

45. zwraca się do Komisji, aby we współpracy z państwami członkowskimi wspierała badania nad społecznością więzienną z uwzględnieniem perspektywy płci i sfinansowała badania przyczyn przestępczości, okoliczności niezgodnego z prawem zachowania oraz skuteczności krajowych systemów karnych, aby umożliwić poprawę uczestnictwa osadzonych, mężczyzn i kobiet w życiu społecznym, rodzinnym i zawodowym;

\*

\* \*

46. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, jak również parlamentom i rządami państw członkowskich oraz krajów kandydujących do członkostwa.

---